

ఆది శంకరుల సౌందర్య లహరి

శ్రీ గురు పాదుకా వందనమ్

ఐంకార ప్రీంకార రహస్యయుక్త
శ్రీంకార గూఢార్థ మహావిభూత్యా ,
ఓంకార మర్మ ప్రతిపాదనీభ్యాం
నమో నమః శ్రీ గురు పాదుకాభ్యామ్ .

శివః శక్త్యా యుక్తో యది భవతి శక్తః ప్రభవితుం
న చేదేవం దేవో న ఖలు కుశలః స్పందితుమపి ,
అతస్త్వామారాధ్యాం హరిహర విరించాదిభిరపి
ప్రణంతుం స్తోతుం వా కథమకృత పుణ్యః ప్రభవతి 1

తనీయాంసుం పాంసుం తవ చరణ పంకేరుహభవం
విరించిః సన్చిన్వన్ విరచయతి లోకానవికలమ్ ,
వహత్యేనం శౌరిః కథమపి సహస్రేణ శిరసాం
హరః సంక్షుద్వైనం భజతి భసితోద్ధూలన విధిమ్ 2

అవిద్యానామంతస్తిమిర మిహిర ద్వీపనగరీ
జడానాం చైతన్య స్తబక మకరంద స్రుతిరురీ ,
దరిద్రాణాం చింతామణి గుణనికా జన్మజలధౌ
నిమగ్నానాం దంష్ట్రౌ మురరిపు వరాహస్య భవతి 3

త్వదన్యః పాణిభ్యామభయవరదో దైవతగణః
త్వమేకా నైవాసి ప్రకటిత వరాభీత్యభినయా ,
భయాత్ త్రాతుం దాతుం ఫలమపి చ వాంఛాసమధికం
శరణ్యే లోకానాం తవ హి చరణావేవ నిపుణౌ

4

హరిస్త్యామారాధ్య ప్రణత జన సౌభాగ్య జననీమ్
పురా నారీ భూత్వా పురరిపుమపి క్షోభమనయత్ ,
స్మరోఽపి త్వాం నత్వా రతి నయన లోహ్యేన వపుషా
మునీనామస్యంతః ప్రభవతి హి మోహాయ మహతామ్

5

ధనుః పౌష్పం మౌర్వీ మధుకరమయీ పంచ విశిఖాః
వసంతః సామంతో మలయమరదాయోధన రథః ,
తథాప్యేకః సర్వం హిమగిరిసుతే కామపిక్యపాం
అపాంగాత్తే లబ్ధ్వా జగదిదమనంగో విజయతే

6

క్వణత్కాంచీ దామా కరికలభ కుంభస్తన నతా
పరిక్షీణా మధ్యే పరిణత శరచ్ఛంద్ర వదనా ,
ధనుర్పాణాన్ పాశం స్ఫణిమపి దధనా కరతలైః
పురస్తాదాస్తాం నః పురమథితురాహౌ పురుషికా

7

సుధా సింధోర్మధ్యే సురవిటపి వాటి పరివృతే
మణిద్వీపే నీపోపవనవతీ చింతామణిగృహే ,
శివాకారే మంచే పరమశివ పర్యంక నిలయాం
భజంతి త్వాం ధన్యా: కతిచన చిదానందలహరీమ్

8

మహీం మూలాధారే కమపి మణిపూరే హుతవహం
స్థితం స్వాధిష్ఠాసే హృదిమరుతమాకాశముపరి ,
మనోఽపి బ్రూమధ్యే సకలమపి భిత్వా కులపథం
సహస్రారే పద్మే సహ రహసి పత్యా విహరసే

9

సుధాధారాసారైశ్చరణ యుగలాంతర్విగలితై:
ప్రపంచం సింఛంతీ పునరపి రసామ్నాయ మహస: ,
అవాప్య స్వాం భూమిం భుజగనిభమధ్యుష్టవలయం
స్వమాత్మానం కృత్వా స్వపిషి కులకుండే కుహరిణి

10

చతుర్భు: శ్రీకంఠై: శివయువతిభి: పంచభిరపి
ప్రభిన్నాభి: శంభోర్నవభిరపి మూలప్రకృతిభి: ,
చతుశ్చత్వారింశద్ వసుదల కలాశ్ర త్రివలయ
త్రిరేఖాభి: సార్థం తవ శరణకోణా: పరిణతా:

11

త్వదీయం సౌందర్యం తుహినగిరి కన్యే తులయితుం
కవీంద్రా: కల్పంతే కథమపి విరించి ప్రభృతయ: ,
యదాలోకౌత్సుక్యాదమరలలనా యాంతి మనసా
తపోభిర్ద్దుష్ప్రాపామపి గిరిశ సాయుజ్య పదవీమ్ 12

నరం వర్షీయాంసం నయనవిరసం నర్మసు జడం
తవాపాంగాలోకే పతితమనుధావంతి శతశ:
గలద్వేణీ బంధా: కుచకలశ విస్తస్త సిచయా
హరాత్ త్రుటయత్కాంచ్యో విగలిత దుకూలా యువతయ: 13

క్షితౌ పట్పంచాశద్ ద్విసమధిక పంచాశదుదకే
హుతాశే ద్వాషష్టిశ్చతురధిక పంచాశదనిలే ,
దివి ద్వి:పట్రింశన్ మనసి చ చతు:షష్టిరితి యే
మయూఖాస్తేషామప్యపరి తవపదాంబుజ యుగమ్ 14

శరజ్జ్యోత్స్నా శుద్ధాం శశియుత జటాజుట మకుటాం
వర త్రాస త్రాణ స్ఫటిక ఘుటికా పుస్తక కరామ్ ,
సకృన్న త్వా నత్వా కథమివ సతాం సన్నిదధతే
మదు క్షీర ద్రాక్షా మధురిమ ధురిణా: ఫణితయ: 15

కవీంద్రాణాం చేత: కమలవన బాలాతప రుచిం
భజంతే యే సంత: కతిచిదరుణామేవ భవతీమ్ ,
విరించి ప్రేయస్యాస్తరుణతర శృంగార లహరీ
గభీరాభిర్వాగ్భిర్విదధతి సతాం రంజనమమీ

16

సవిత్రిభిర్వాచాం శశిమణి శిలాభంగ రుచిభి:
వశిన్యాద్యాభిస్త్యాం సహ జనని సంచింతయతి య: ,
స కర్తా కావ్యానాం భవతి మహతాం భంగిరుచిభి:
వచోభిర్వాగ్ధేవీ వదనకమలామోద మధురై:

17

తనుచ్ఛాయాభిస్తే తరుణ తరణి శ్రీసరణిభి:
ద్దివం సర్వాముర్వీమరుణిమనిమగ్నాం స్మరతి య: ,
భవంత్యస్య త్రస్యద్వనహరిణ శాలీన నయనా:
సహూర్వశ్యా వశ్యా: కతి కతి న గీర్వాణ గణికా:

18

ముఖం బిందుం కృత్వా కుచయుగమధస్తస్య తదధో
హరార్థం ధ్యాయేద్యో హరమహిషి తే మన్మథకలామ్ ,
స సద్య: సంక్షోభం నయతి వనితా ఇత్యతి లఘు
త్రిలోకీమప్యాశు భ్రమయతి రవీందు స్తనయుగామ్

19

కిరంతీమంగేభ్యః కిరణ నికురుంబామృతరసం
హృది త్వామాధత్తే హిమకరశిలా మూర్తిమివ యః ,
స సర్పాణాం దర్శం శమయతి శకుంతాధిప ఇవ
జ్వరఘ్ణిష్టాన్ దృష్ట్వా సుఖయతి సుధా ధారసిరయా

20

తటిల్లేఖా తన్వీం తపన శశి వైశ్వానరమయీం
నిపణ్ణాం పణ్ణామప్పుపరి కమలానాం తవ కలాం ,
మహాపద్మాటవ్యాం మృదితమలమాయేన మనసా
మహాంతః పశ్యంతో దధతి పరమాహ్లాద లహరీమ్

21

భవాని త్వం దాసే మయి వితర దృష్టిం సకరుణాం
ఇతి స్తోతుం వాంఛన్ కథయతి భవాని త్వమితి యః ,
తదైవ త్వం తస్మై దిశసి నిజసాయుజ్య పదవీం
ముకుంద బ్రహ్మాండ్ర స్ఫుట మకుట నీరాజితపదామ్

22

త్వయా హృత్వా వామం వపురపరితృప్తేన మనసా
శరీరార్ద్రం శంభోరపరమపి శంకే హృతమభూత్ ,
యదేతత్ త్వద్దూపం సకలమరుణాభం త్రినయనం
కుచాభ్యామానమ్రం కుటీల శశి చూడాల మకుటమ్

23

జగత్సూత్రే ధాతా హరిరవతి రుద్రః క్షపయతే
తిరస్కుర్వన్ ఏతత్ స్వయమపి వపురీశస్తిరయతి ,
సదా పూర్వః సర్వం తదిదమనుగృహ్లాతి చ శివ
స్తవాజ్ఞామాలంబ్య క్షణచలితయోః భ్రూలతికయోః 24

త్రయాణాం దేవానాం త్రిగుణ జనితానాం తవ శివే
భవేత్ పూజా పూజా తవ చరణయోర్యా విరచితా ,
తథా హి త్వత్పాదోద్వహన మణిపీఠస్య నికటే
స్థితా హ్యేతే శశ్వన్ముకులిత కరోత్తంస మకుటాః 25

విరించిః పంచత్వం వ్రజతి హరిరాప్నోతి విరతిం
వినాశం కీనాశో భజతి ధనదో యాతి నిధనమ్ ,
వితంద్రీ మాహేంద్రీ వితతిరపి సంమీలిత దృశా
మహాసంహారేఽస్మిన్ విహరతి సతి త్వత్పతిరసౌ 26

జపో జల్పః శిల్పం సకలమపి ముద్రా విరచనా
గతిః ప్రాదక్షిణ్య క్రమణమశనాద్యాహుతి విధిః ,
ప్రణామః సంవేశః సుఖమఖిలమాత్మార్పణ దృశా
సపర్యా పర్యాయస్తవ భవతు యన్మే విలసితమ్ 27

సుధామప్యాస్వాద్య ప్రతిభయ జరా మృత్యు హరిణీం
విపద్యంతే విశ్వే విధి శతమఖాద్యా దివిషదః ,
కరాలం యత్ క్షేలం కబలితవతః కాలకలనా
న శంభోస్తన్మూలం తవ జనని తాటంక మహిమా 28

కిరీటం వైరించం పరిహార పురః కైటభభిదః
కరోరే కోటీరే స్థలసి జహి జంభారి మకుటమ్ ,
ప్రణమ్రేష్వితేషు ప్రసభముపయాతస్య భవనం
భవస్యాభ్యుత్థానే తవ పరిజనోక్తిర్విజయతే 29

స్వదేహోద్భూతాభిర్ఘృణిభిరణిమాద్యాభిరభితో
నిషేవ్యే నిత్యే త్వామహమితి సదా భావయతి యః ,
కిమాశ్చర్యం తస్య త్రినయన సమృద్ధిం తృణయతో
మహాసంవర్తాగ్నిర్విరచయతి నీరాజన విధిమ్ 30

చతుః షష్ట్యా తంత్రైః సకలమతిసంధాయ భువనం
స్థితస్తత్తత్ సిద్ధి ప్రసవ పరతంత్రైః పశుపతిః ,
పునస్త్వన్నిర్బంధాదఖిల పురుషార్థైక ఘటనా
స్వతంత్రం తే తంత్రం క్షీతితలమవాతీతరదిదమ్ 31

శివ: శక్తి: కామ: క్షితిరథ రవి: శీతకీరణ:

స్మరం హంస: శక్తస్తదను చ పరా మార హరయ: ,

అమీ హ్యల్లఖాభిస్తిస్సభిరవసానేషు ఘటితా

భజంతే వర్ణాస్తే తవ జనని నామావయవతామ్

32

స్మరం యోనిం లక్ష్మీం త్రితయమిదమాదౌ తవ మనో

ర్విధాయైకే నిత్యే నిరవధి మహాభోగ రసికా: ,

భజంతి త్వాం చింతామణి గుణనిబద్ధాక్ష వలయా:

శివాగ్నౌ జుహ్వంత: సురభిఘ్నత ధారాహుతి శత్రై:

33

శరీరం త్వం శంభో: శశి మిహిర వక్షోరుహ యుగం

తవాత్మానం మన్యే భగవతి నవాత్మానమనఘమ్ ,

అత: శేష: శేషీత్యయముభయ సాధారణతయా

స్థిత: సంబంధో వాం సమరస పరానందపరయో:

34

మనస్త్యం వ్యోమ త్వం మరుదసి మరుత్సారధిరసి

త్వమాపస్త్యం భూమిస్త్యయి పరిణతాయాం న హి పరమ్ ,

త్వమేవ స్వాత్మానం పరిణమయితుం విశ్వ వపుషా

చిదానందాకారం శివయువతి భావేన బిభృషే

35

తవాజ్ఞాచక్రస్థం తపన శశి కోటి ద్యుతిధరం
పరం శంభుం వందే పరిమిలిత పార్శ్వం పరచితా ,
యమారాధ్యన్ భక్త్యా రవి శశి సుచీనామవిషయే
నిరాలోకేఽలోకే నివసతి హి భాలోక భువనే 36

విశుద్ధౌ తే శుద్ధస్పటిక విశదం వ్యోమ జనకమ్
శివం సేవే దేవీమపి శివసమాన వ్యవసితామ్ ,
యయో: కాంత్యా యాంత్యా: శశికిరణ సారూప్య సరణే:
విదూతాంతర్ధ్వాంతా విలసతి చకోరీవ జగతీ 37

సమున్మీలతే సంవిత్కమల మకరందైక రసికం
భజే హంసద్వంద్వం కిమపి మహతాం మానసచరమ్ ,
యదాలాపాదష్టాశ గుణిత విద్యా పరిణతి:
యదాదత్తే దోషాద్ గుణమఖిలమద్యు: పయ ఇవ 38

తవ స్వాధిష్ఠానే హుతవహమధిష్ఠాయ నిరతం
తమీడే సంవర్తం జనని మహతీం తాం చ సమయామ్ ,
యదాలోకే లోకాన్ దహతి మహతి క్రోధ కలితే
దయార్థా యా దృష్టి: శిశిరముపచారం రచయతి 39

తటిత్వంతం శక్త్యా తిమిర పరిపంథి స్ఫురణయా
స్ఫురన్నానా రత్నాభరణ పరిణధ్దేంద్రధనుషమ్ ,
తవ శ్యామం మేఘం కమపి మణిపూరైక శరణం
నిపివే వర్షంతం హరమిహిర తప్తం త్రిభువనమ్

40

తవాధారే మూలే సహ సమయయా లాస్యపరయా
నవాత్మానం మన్యే నవరస మహాతాండవ నటం ,
ఉభాభ్యామేతాభ్యాముదయ విధిముద్దిశ్య దయయా
సనాధాభ్యాం జజ్ఞే జనక జననీమత్ జగదిదమ్

41

ఇతి శ్రీసౌందర్యలహర్యాం ఆనందలహర్యాఖ్య: ప్రథమోభాగ: సమాప్త:

గతైర్మాణిక్యత్వం గగనమణిభి: సాంద్రఘటితం
 కిరీటం తే హైమం హిమగిరిసుతే కీర్తయతి య: ,
 స నీడేయచ్ఛాయాచ్ఛురణశబలం చంద్ర శకలం
 ధను: శౌనాసీరం కిమితి న నిబద్ధాతి ధిషణామ్ 42

దునోతు ధ్యాంతం నస్తులితదలితేందీవర వనం
 ఘనస్నిగ్ధ శ్లక్షణం చికుర నికురుంబం తవ శివే ,
 యదీయం సౌరభ్యం సహజముపలబ్ధుం సుమనసో
 వసంత్యస్మిన్ మన్యే వలమధన వాటీ విటపినామ్ 43

తనోతు క్షేమం నస్తువ వదనసౌందర్య లహరీ
 పరీవాహస్తోత: సరణిరివ సీమంతసరణి: ,
 వహంతీ సిందూరం ప్రబలకబరీ భార తిమిర
 ద్విషాం బృందైర్బంధీకృతమివ నవీనార్క కిరణమ్ 44

అరాలై: స్వభావ్యాదలి కలభ సశ్రీభిరలకై:
 పరీతం తే వక్త్రం పరిహసతి పంకేరుహ రుచిమ్ ,
 దరస్మేరే యస్మిన్ దశనరుచి కింజల్క రుచిరే
 సుగంధౌ మాద్యంతి స్మర దహన చక్షుర్మధులిహ: 45

లలాటం లావణ్య ద్యుతి విమలమాభాతి తవ యత్
 ద్వితీయం తన్మన్యే మకుటఘటితం చంద్రశకలమ్ ,
 విపర్యాస న్యాసాదుభయమపి సంభూయ చ మిథ:
 సుధాల్పస్యూతి: పరిణమతి రాకా హిమకర: 46

భ్రువౌ భుగ్నౌ కించిద్ భువన భయ భంగ వ్యసనిని
త్వదీయే నేత్రాభ్యాం మధుకర రుచిభ్యాం ధృతగుణమ్ ,
ధనుర్మన్యే సవ్యేతరకర గృహీతం రతిపతే:

ప్రకోష్ఠే ముష్ఠౌ చ స్థగయతి నిగూఢాంతరముమే

47

అహః సూతే సవ్య తవ నయనమర్కాత్మకతయా
త్రియామం వామం తే సృజతి రజనీనాయకతయా ,
తృతీయా తే దృష్టిర్దరదలిత హేమాంబుజ రుచి:
సమాధత్తే సంధ్యాం దివస నిశయోరంతరచరీమ్

48

విశాలా కల్యాణీ స్ఫుటరుచిరయోధ్యా కువలయై:
కృపాధారాధారా కిమపి మధురాభోగవతికా ,
అవంతి దృష్టిస్తే బహునగర విస్తార విజయా
ధ్రువం తత్తన్నామ వ్యవహరణ యోగ్యా విజయతే

49

కవీనాం సందర్భ స్తబక మకరందైక రసికం
కటాక్ష వ్యాకేప భ్రమరకలభౌ కర్ణయుగలమ్ ,
అముంచంతౌ దృష్ట్వా తవ నవరసాస్వాద తరలౌ
అసూయా సంసర్గాదలిక నయనం కించిదరుణమ్

50

శివే శృంగారార్థా తదితరజనే కృత్స్నపరా
సరోషా గంగాయాం గిరిశచరితే విస్మయవతీ ,
హరాహిభ్యో భీతా సరసిరుహ సౌభాగ్య జననీ
సఖీమ స్రీరా తే మయి జనని దృష్టి: సకరుణా 51

గతే కర్ణాభ్యర్ణం గరుత ఇవ పక్షాణి దధతీ
పురాం భేత్తుశ్చిత్తప్రశమ రస విద్రావణ ఫలే ,
ఇమే నేత్రే గోత్రాధరపతి కులోత్తంస కలికే
తవాకర్ణాకృష్ట స్మరశర విలాసం కలయత: 52

విభక్త త్రైవర్ణ్యం వ్యతికరిత లీలాంజనతయా
విభాతి త్వన్నేత్ర త్రితయమిదమీశాన దయితే ,
పున: స్రష్టుం దేవాన్ ద్రుహిణహారిరుద్రానుపరతాన్
రజ: సత్వం బిభ్రత్ తమ ఇతి గుణానాం త్రయమివ 53

పవిత్రీకర్తుం న: పశుపతి పరాధీన హృదయే
దయా మిత్రైర్వేత్తైరరుణ ధవల శ్యామ రుచిభి: ,
నద: శోణో గంగా తపనతనయేతి ద్రువమముమ్
త్రయాణాం తీర్థానాముపనయసి సంభేదమనఘమ్ 54

నిమేషోన్మేషాభ్యాం ప్రలయముదయం యాతి జగతీ
తవేత్యాహు: సంతో ధరణిధర రాజన్యతనయే ,
త్వదున్మేషాజ్ఞాతం జగదిదమశేషం ప్రలయత:
పరిత్రాతుం శంకే పరిహృత నిమేషాస్తవ దృశ: 55

తవాపర్ణే కర్ణే జపనయన పైశున్య చకితా
నిలీయంతే తోయే నియతమనిమేషా: శఫరికా: ,
ఇయం చ శ్రీర్బద్ధచ్ఛద పుటకవాటం కువలయం
జహాతి ప్రత్యూషే నిశి చ విఘటయ్య ప్రవిశతి 56

దృశా ద్రాఘీయస్యా దరదలిత నీలోత్పల రుచా
దవీయాంసం దీనం స్నపయ కృపయా మామపి శివే ,
అనేనాయం ధన్యో భవతి న చ తే హానిరియతా
వనే వా హర్మ్యే వా సమకర నిపాతో హిమకర: 57

అరాలం తే పాలీయుగలమగరాజన్య తనయే
న కేషామాధత్తే కుసుమశర కోదండకుతుకమ్ ,
తిరశ్చీనో యత్ర శ్రవణపథముల్లంఘ్య విలసన్
అపాంగ వ్యాసంగో దిశతి శరసంధాన ధిషణామ్ 58

స్ఫురద్గండాభోగ ప్రతిఫలిత తాటంకయుగలం
చతుశ్చక్రం మన్యే తవ ముఖమిదం మన్మథ రథమ్ ,
యమారూహ్య ద్రుహ్యత్యవనిరథమర్కేందు చరణం
మహావీరో మార: ప్రమథపతయే సజ్జితవతే . 59

సరస్వత్యా: సూక్తిరమృతలహరీ కౌశలహరీ:
పిబంత్యా: శర్వాణి శ్రవణ చులుకాభ్యామవిరలమ్ ,
చమత్కార శ్లాఘాచలిత శిరస: కుండల గణో
రుణత్కారైస్తారై: ప్రతివచనమాచష్ట ఇవ తే 60

అసౌ నాసావంశస్తుహిన గిరి వంశ ధ్వజపటి
త్వదీయో నేదీయ: ఫలతు ఫలమస్మాకముచితమ్ ,
వహత్యంతర్ముక్తా: శిశిరకర నిశ్వాస గలితం
సమృద్ధ్యా యత్తాసాం బహిరపి చ ముక్తామణిధర: 61

ప్రకృత్యాఽఽరక్తాయాస్తవ సుదతి దంతచ్ఛదరుచే:
ప్రవక్ష్యే సాదృశ్యం జనయతు ఫలం విద్రుమలతా ,
న బింబం తద్బింబ ప్రతిఫలన రాగాదరుణితం
తులామధ్యారోఢుం కథమివ విలజ్జేత కలయా 62

స్మితజ్యోత్స్నా జాలం తవ వదన చంద్రస్య పిబతాం
చకోరాణామాసీదతి రసతయా చంచు జడిమా ,
అతస్తే శీతాంశోరమృత లహరీమాఘ్న రుచయః
పిబంతి స్వచ్ఛందం నిశి నిశి భృశం కాంజికథియా

63

అవిశ్రాంతం పత్యుర్గుణగణ కథామ్రేడనజపా
జపాపుష్పచ్ఛాయా తవ జనని జిహ్వా జయతి సా ,
యదగ్రాసీనాయా: స్పటిక దృపదచ్ఛచ్ఛవిమయీ
సరస్వత్యా మూర్తి: పరిణమతి మాణిక్య వపుషా

64

రణే జిత్యా దైత్యానపహృత శిరస్తా: కవచిభి:
నివృత్తైశ్చండాంశ త్రిపురహర నిర్మాల్య విముఖై: ,
విశాఖేంద్రోపేంద్రై: శశివిశద కర్పూరశకలా
విలీయంతే మాతస్తవ వదన తాంబూల కబలా:

65

విపంచ్యా గాయంతీ వివిధమపదానం పశుపతే
స్వయారభ్యే వక్త్రం చలితశిరసా సాధువచనే ,
తదీయైర్మాధుర్వైరపలపిత తంత్రికలరవాం
నిజాం వీణాం వాణీ నిచులయతి చోలేన నిభృతమ్

66

కరగ్రేణ స్పృష్టం తుహినగిరిణా వత్సలతయా
గిరిశేనోదస్తం ముహూరధరపానాకులతయా ,
కరగ్రాహ్యం శంభోర్ముఖముకురవృంతం గిరిసుతే
కథంకారం బ్రూమస్తవ చుబుకమౌపమ్య రహితమ్

67

భుజాశ్లేషాన్నిత్యం పురదమయితు: కంటకవతీ
తవ గ్రీవా ధత్తే ముఖకమలనాల శ్రీయమియమ్ ,
స్వత: శ్వేతా కాలాగరు బహుల జంబాలమలినా
మృణాలీలాలిత్యం వహతి యదధో హారలతికా

68

గలే రేఖాస్తిస్తో గతి గమక గీతైక నిపుణే
వివాహ వ్యానద్ధ ప్రగుణగుణ సంఖ్యా ప్రతిభువ: ,
విరాజంతే నానావిధ మధుర రాగాకర భువాం
త్రయాణాం గ్రామాణాం స్థితి నియమ సీమాన ఇవ తే

69

మృణాలీ మృద్వీనాం తవ భుజలతానాం చతస్పణాం
చతుర్భి: సౌందర్యం సరసిజభవ: స్తౌతి వదనై: ,
నఖేభ్య: సంత్రస్యన్ ప్రథమ మథనాదంధకరిపో:
చతుర్ణాం శీర్షాణాం సమమభయ హస్తార్పణ ధియా

70

నఖానాముద్వ్యోత్తైర్నవనలిన రాగం విహసతాం
కరాణాం తే కాంతిం కథయ కథయామ: కథముమే ,
కయాచిద్వా సామ్యం భజతు కలయా హంత కమలం
యది క్రీడల్లక్ష్మీ చరణ తలలాక్షారస చణమ్

71

సమం దేవి స్కంద ద్విపవదన పీతం స్తనయుగం
తదేవం న: ఖేదం హరతు సతతం ప్రస్నుతముఖమ్ ,
యదాలోక్యాశంకాకులిత హృదయో హాసజనక:
స్వ కుంభౌ హేరంబ: పరిమృశతి హస్తేన ఝటితి

72

అమూ తే వక్షోజావమృతరస మాణిక్య కుతుపౌ
న సందేహస్పందో నగపతి పతాకే మనసి ,
పిబంతౌ తౌ యస్మాదవిదిత వధూసంగ రసికౌ
కుమారావద్యాపి ద్విరదవదన క్రౌంచదలనౌ

73

వహత్యంబ స్తంబేరమదనుజ కుంభప్రకృతిభి:
సమారబ్ధాం ముక్తామణిభిరమలాం హారలతికామ్ ,
కుచాభోగో బింబాధరరుచిభిరంత: శబలితాం
ప్రతాపవ్యామిశ్రాం పురదమయితు: కీర్తిమివ తే

74

తవ స్తన్యం మన్యే ధరణిధరకన్యే హృదయతః
పయః పారావారః పరివహతి సారస్వతమివ ,
దయావత్యా దత్తం ద్రవిడశిశురాస్వాద్య తవ యత్
కవీనాం ప్రౌఢానామజని కమనీయః కవయితా 75

హరక్రోధ జ్వాలావలిభిరవలీడైన వపుషా
గభీరే తే నాభీసరసి కృతసంగో మనసిజః ,
సముత్తస్థా తస్మాదచల తనయే ధూమలతికా
జనస్తాం జానీతే తవ జనని రోమావలిరితి 76

యదేతత్కాలిందీ తనుతరతరంగాకృతి శివే
కృశే మధ్యే కించిజ్జనని తవ యద్భాతి సుధియామ్ ,
విమర్దాదన్యోన్యం కుచకలశయోరంతరగతం
తనూ భూతం వ్యోమ ప్రవిశదివ నాభిం కుహరిణీమ్ 77

స్థిరో గంగావర్తః స్తన ముకులరోమావలిలతా
కలావాలం కుండం కుసుమశరతేజోహుతభుజః ,
రతేర్లీలాగారం కిమపి తవ నాభిర్గిరిసుతే
బిలద్వారం సిద్ధేర్గిరిశ నయనానాం విజయతే 78

నిసర్గ క్షీణస్య స్తనతటభరేణ క్లమజుషో
నమన్మూర్తేర్నారీ తిలక శనకైస్తుట్యత ఇవ ,
చిరం తే మధ్యస్య త్రుటిత తటినీ తీర తరుణా
సమావస్థా స్థీమ్నో భవతు కుశలం శైలతనయే

79

కుచౌ సద్యః స్విద్యత్తటఘటిత కూర్వాసభిదురౌ
కషంతౌ దోర్మూలే కనకకలశాభౌ కలయతా ,
తవ త్రాతుం భంగాదలమితి వలగ్నం తనుభువా
త్రిధా నద్ధం దేవి త్రివలి లవలోవల్లిభిరివ

80

గురుత్వం విస్తారం క్షితిధరపతి: పార్వతి నిజాత్
నితంబాదాచ్ఛిద్య త్వయి హరణరూపేణ నిదధే ,
అతస్తే విస్తీర్ణో గురురయమశేషాం వసుమతీం
నితంబ ప్రాగ్భార: స్థగయతి లఘుత్వం నయతి చ

81

కరీంద్రాణాం శుండాన్ కనకకదలీ కాండపటలీం
ఉభాభ్యామూరుభ్యాముభయమపి నిర్జిత్య భవతి ,
సువృత్తాభ్యాం పత్యు: ప్రణతి కరినాభ్యాం గిరిసుతే
విధిజ్ఞే జానుభ్యాం విబుధ కరికుంభ ద్వయమసి

82

పరాజేతుం రుద్రం ద్విగుణశరగర్భౌ గిరిసుతే
నిపంగౌ జంఘే తే విషమవిశిఖో బాఢమకృత ,
యదగ్రే దృశ్యంతే దశశరఫలాః పాదయుగలీ
నఖాగ్రచ్ఛద్మానః సురమకుట శాణ్డైక నిశితాః 83

శ్రుతీనాం మూర్ధానో దధతి తవ యౌ శేఖరతయా
మమాప్యేతౌ మాతః శిరసి దయయా ధేహి చరణౌ ,
యయోః పాద్యం పాదః పశుపతి జటాజుట తటినీ
యయోర్లాక్షా లక్ష్మీరరుణ హరిచూడామణి రుచిః 84

నమో వాకం బ్రూమో నయనరమణీయాయ పదయోః
తవాస్మై ద్వంద్వాయ స్ఫుటరుచిరసాలక్తకవతే ,
అసూయత్యత్యంతం యదభిహననాయ స్పృహయతే
పశూనామీశానః ప్రమదవనకంకేలితరవే 85

మృషా కృత్వా గోత్రస్థలనమథ వైలక్ష్మ్య నమితం
లలాటే భర్తారం చరణకమలే తాడయతి తే ,
చిరాదంతః శల్యం దహనకృతమున్నూలితవతా
తులాకోటిక్కాణైః కిలికిలితమీశానరిపుణా 86

హిమానీ హంతవ్యం హిమగిరి నివాసైకచతురౌ
నిశాయాం నిద్రాణం నిశి చరమభాగే చ విశదౌ ,
వరం లక్ష్మీ పాత్రం శ్రియమతిస్సజంతౌ సమయినాం
సరోజం త్వత్పాదౌ జనని జయతశ్చిత్రమిహ కిమ్

87

పదం తే కీర్తినాం ప్రపదమపదం దేవి విపదాం
కథం నీతం సద్భిః కఠిన కమరీ కర్పర తులాం ,
కథం వా బాహుభ్యాముపయమనకాలే పురభిదా
యదాదాయ న్యస్తం దృషది దయమానేన మనసా

88

నఖైర్నాకస్త్రీణాం కరకమల సంకోచ శశిభిః
తరూణాం దివ్యానాం హసత ఇవ తే చండి చరణౌ ,
ఫలాని స్వస్థేభ్యః కిసలయకరాగ్రేణ దదతాం
దరిద్రేభ్యో భద్రాం శ్రియమనిశమహ్నాయ దదతౌ

89

దదానే దీనేభ్యః శ్రియమనిశమాశానుసద్యశీం
అమందం సౌందర్య ప్రకరమకరందం వికిరతి ,
తవాస్మిన్మందార స్తబకసుభగే యాతు చరణే
నిమజ్జన్మజ్జీవః కరణచరణః షట్ చరణతామ్

90

పదన్యాస క్రీడా పరిచయమివారబ్ధుమనసః
స్థలంతస్తే ఖేలం భవనకలహంసా న జహతి ,
అతస్తేషాం శిక్షాం సుభగమణిమంజీరరణిత
చ్చలాదాచక్షాణం చరణకమలం చారుచరితే 91

గతాస్తే మంచత్వం ద్రుహిణహారిరుద్రేశ్వరభృతః
శివః స్వచ్ఛచ్చాయా ఘటిత కపట ప్రచ్ఛదపటః ,
త్వదీయానాం భాసాం ప్రతిఫలనరాగారుణతయా
శరీరీ శృంగారో రస ఇవ దృశాం దోగ్ధి కుతుకమ్ 92

అరాలా కేశేషు ప్రకృతి సరలా మందహాసితే
శిరీషాభా చిత్తే దృషదుపలశోభా కుచతట్ ,
భృశం తన్వీ మధ్యే పృథురురసిజారోహవిషయే
జగత్తాతుం శంభోర్జయతి కరుణా కాచిదరుణా 93

కలంకః కస్తూరీ రజనికరబింబం జలమయం
కలాభిః కర్పూరైర్మృరకతకరండం నిబిడితమ్ ,
అతస్త్వద్భోగేన ప్రతిదినమిదం రిక్తకుహరం
విధిర్భూయో భూయో నిబిడయతి నూనం తవ కృతే 94

పురారాతేరంత: పురమసి తతస్త్వచ్చరణయో:
సపర్యా మర్యాదా తరలకరణానామసులభా ,
తథా హ్యేతే నీతా: శతమఖముఖా: సిద్ధిమతులాం
తవ ద్వారోపాంతస్థితిభిరణిమాద్యాభిరమరా:

95

కలత్రం వైదాత్రం కతికతి భజంతే న కవయ:
శ్రియో దేవ్యా: కో వా న భవతి పతి: కైరపి ధనై: ,
మహాదేవం హిత్యా తవ సతి సతీనామచరమే
కుచాభ్యామాసంగ: కురవకతరోరప్యసులభ:

96

గిరామాహుర్దేవీం ద్రుహిణగృహిణీమాగమవిదో
హరే: పత్నీం పద్మాం హరసహచరీమద్రితనయామ్ ,
తురీయా కాపి త్వం దురధిగమని:సీమమహిమా
మహామాయా విశ్వం భ్రమయసి పరబ్రహ్మమహిషి

97

కదా కాలే మాత: కథయ కలితాలక్తకరసం
పిబేయం విద్యార్థీ తవ చరణ నిర్ణజనజలమ్ ,
ప్రకృత్యా మూకానామపి చ కవితాకారణతయా
కదా ధత్తే వాణీముఖకమలతాంబూలరసతామ్

98

సరస్వత్యా లక్ష్మ్యా విధిహరిసపత్నీ విహరతే
రతే: పాతివ్రత్యం శిథిలయతి రమ్యేణ వపుషా ,
చిరం జీవన్నేవ క్షపితపశుపాశవ్యతికర:
పరానందాభిఖ్యం రసయతి రసం త్వద్భజనవాన్

99

ప్రదీపజ్వాలాబిర్దివసకర నీరాజనవిధి:
సుధాసూతేశ్చంద్రోపలజలలవైరర్ష్య రచనా ,
స్వకీయైరంభోభి: సలిలనిధి సౌహిత్యకరణం
త్వదీయాభిర్వాగ్భిస్తవ జనని వాచాం స్తుతిరియమ్

100

ఇతి శ్రీశంకరాచార్య విరచితా సౌందర్యలహరీ సమాప్తమ్

ఎక్కడయినా తప్పలు కనపడితే దయతో సరిదిద్దమని విన్నపము

Keywords: Adi Sankara Soundarya Lahari, Soundaryalahari in telugu, telugu
saundarya lahari, saudaryalahari telugu lo, Adi Sankaracharyula vari
Saundarya lahari, Adi Sankaracharyula vari Soundarya lahari

